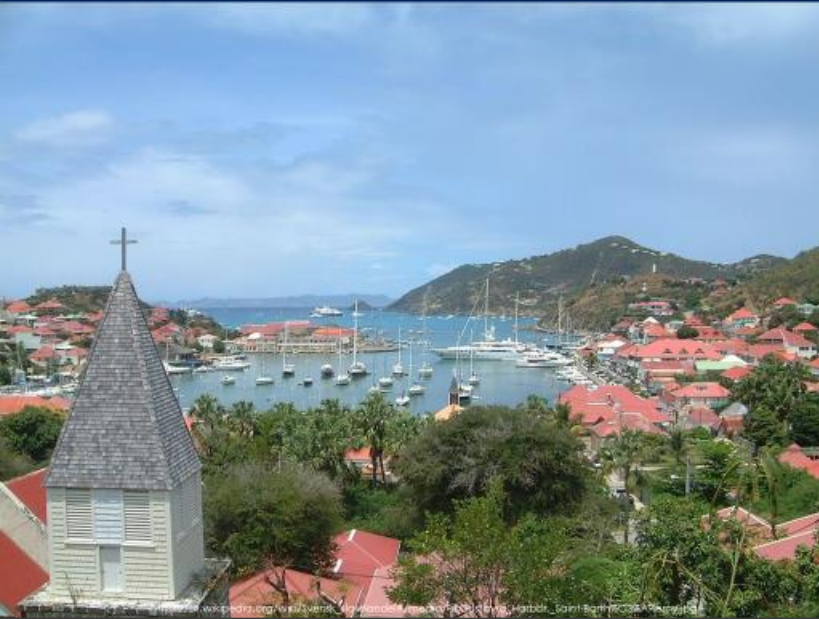
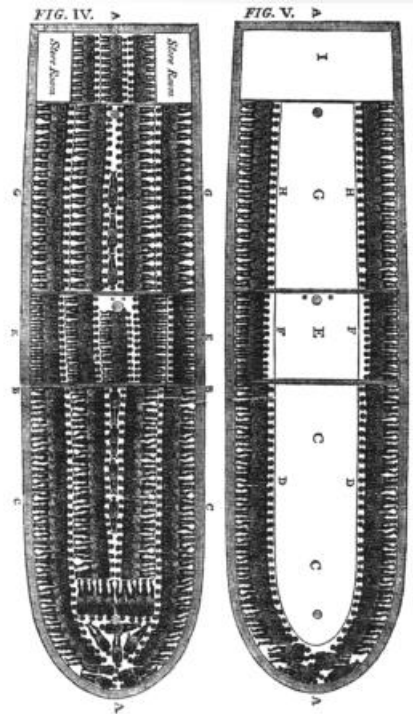

1847 – De sista svenska slaverna på Saint-Barthélemy friköps.

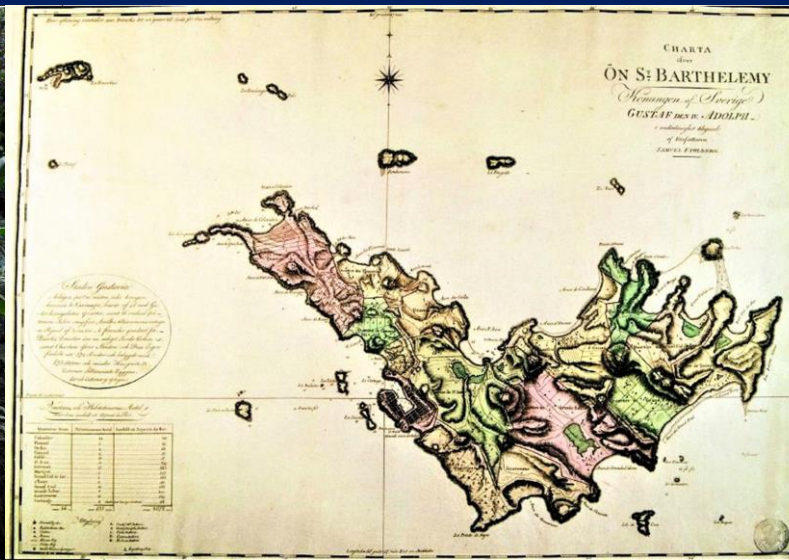
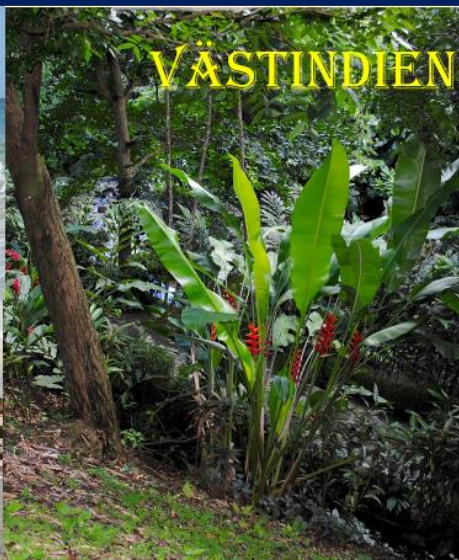

Den nutida hamnen i Gustavia, huvudorten på ön Saint-Barthélemy, en ö som svenska kronan förvaltrade 1784-1878.

En proposition om avskaffande av slaveriet skrevs 1844. Slavstatusen för de befintliga slaverna på ön avskaffades till sist den 9 oktober 1847 under guvernör James Haarlef Haasum. Svenska staten friköpte de återstående slaverna; enligt uppgift 523 människor till priset av 80 riksdaler för per person.

SVENSK SLAVHANDEL

1847 – De sista svenska slaverna på Saint-Barthélemy friköps.

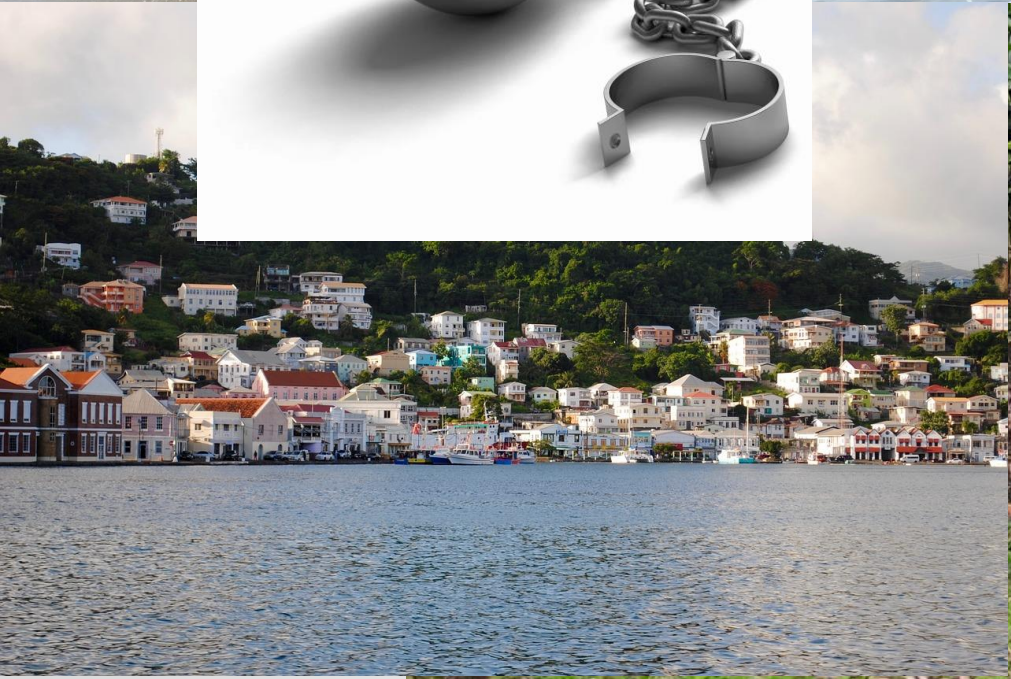
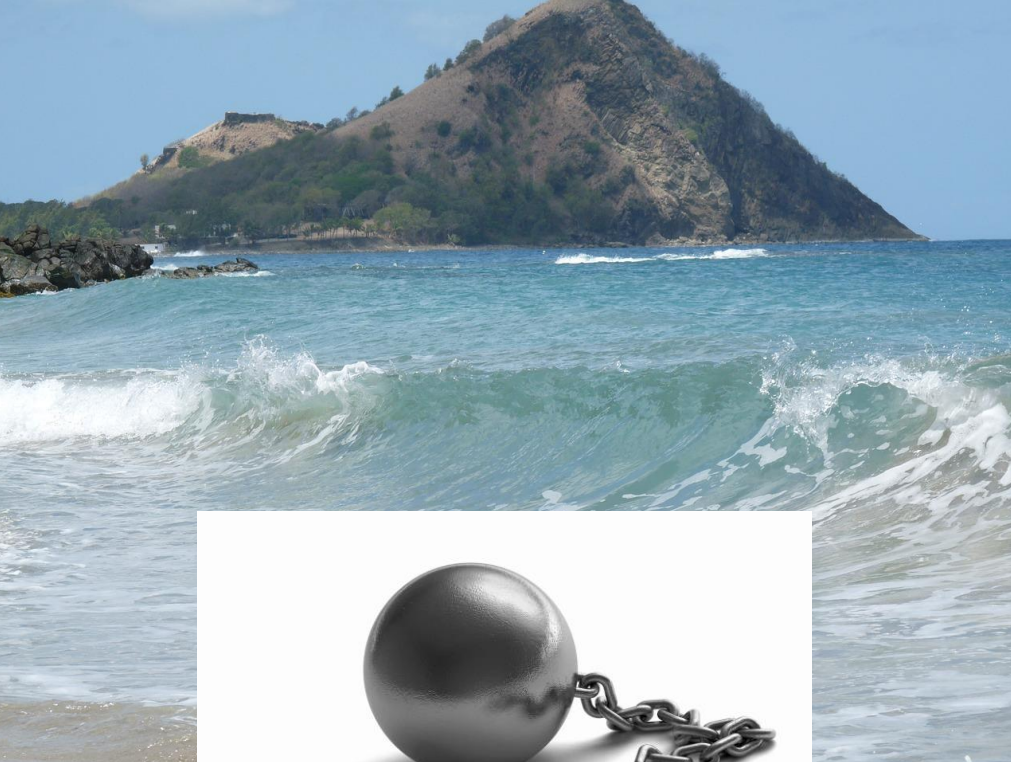

Den nutida hamnen i Gustavia, huvudorten på ön Saint-Barthélemy, en ö som svenska kronan förvaltade 1784-1878.

En proposition om avskaffande av slaveriet skrevs 1844. Slavstatusen för de befintliga slaverna på ön avskaffades till sist den 9 oktober 1847 under guvernör James Haarlef Haasum. Svenska staten friköpte de återstående slaverna; enligt uppgift 523 människor till priset av 80 riksdaler för per person.

Globala omfattningen av slavhandeln 12 – 20 miljoner pers.

Sammanlagt beräknas runt 12 miljoner slavar ha förts över Atlanten mellan 1525 och 1867. Cirka 88 % av slaverna överlevde resan över havet. Enligt ett amerikanskt forskningsprojekt som kartlagt transportererna mellan 1501 och 1866 beräknas de främsta slavtransportörländerna vara Portugal / Brasilien (5,9 miljoner slavar), Storbritannien (3,3 miljoner), Frankrike (1,4 miljoner), Nederländerna (0,6 miljoner), Spanien / Uruguay (1 miljon) och USA (0,3 miljoner). Slaverna fördes framför allt till Karibien och Sydamerika, endast en mindre del hamnade i USA. Den andel atlantiska slavar som fördes till USA har beräknats till cirka 4 procent. Eftersom så mycket av slavhandeln sköttes privat och illegalt har forskare haft svårigheter att fastställa hur många slavar som fraktats och exakt vilka länder som stod bakom enskilda transporter. Olika forskare uppskattar att totalt mellan 12 och 20 miljoner slavar omfattades av den transatlantiska slavhandeln.

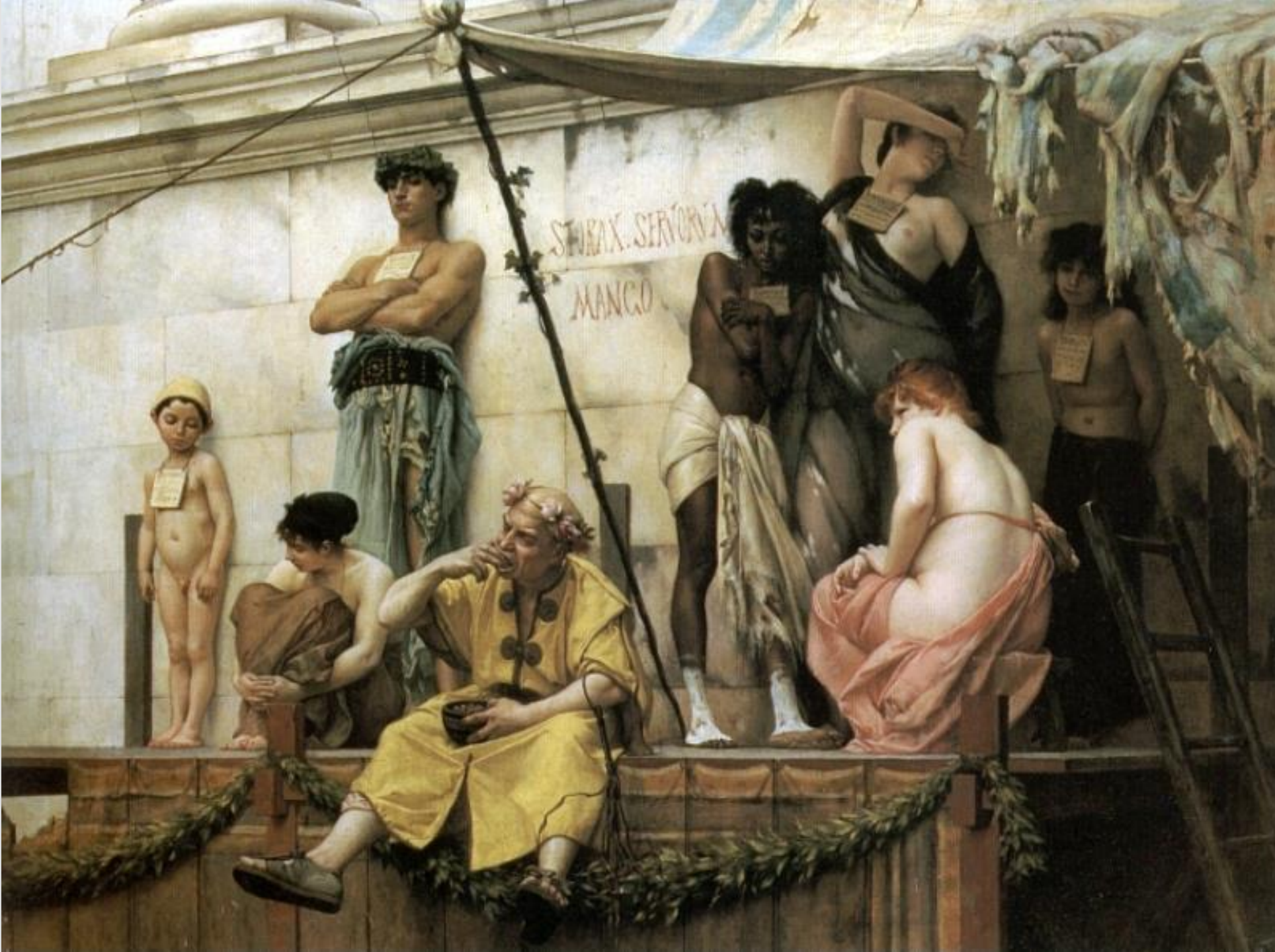

VÄSTINDIEN

SLAVHANDEL TOTALT

12-20 MILJONER PERS.

**Slavmarknaden,
oljemålning av
Gustave Boulanger
(1824–1888).**

**Brasilien, Moritz
Rugendas, 1827**

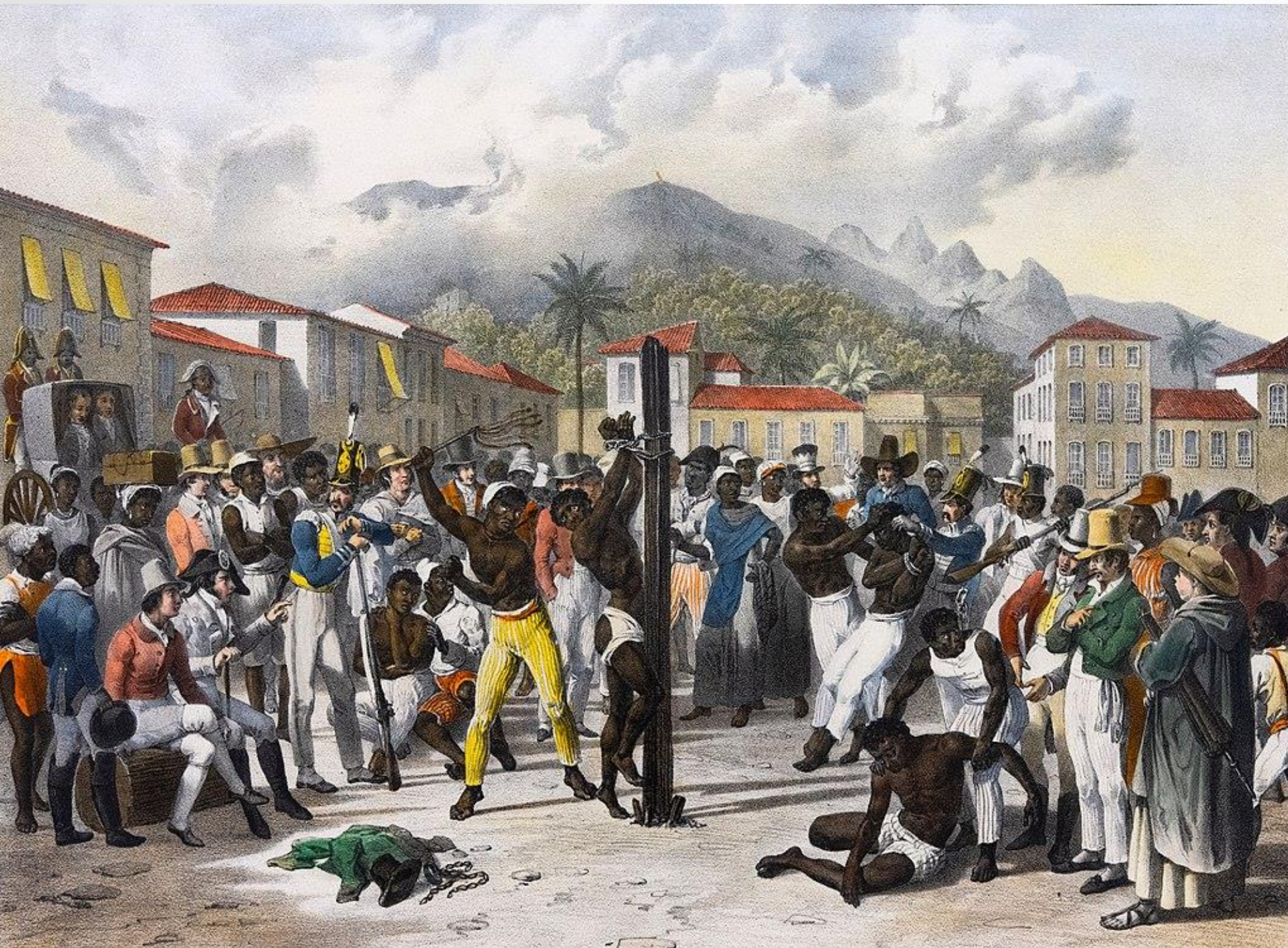

FIG. IV. A

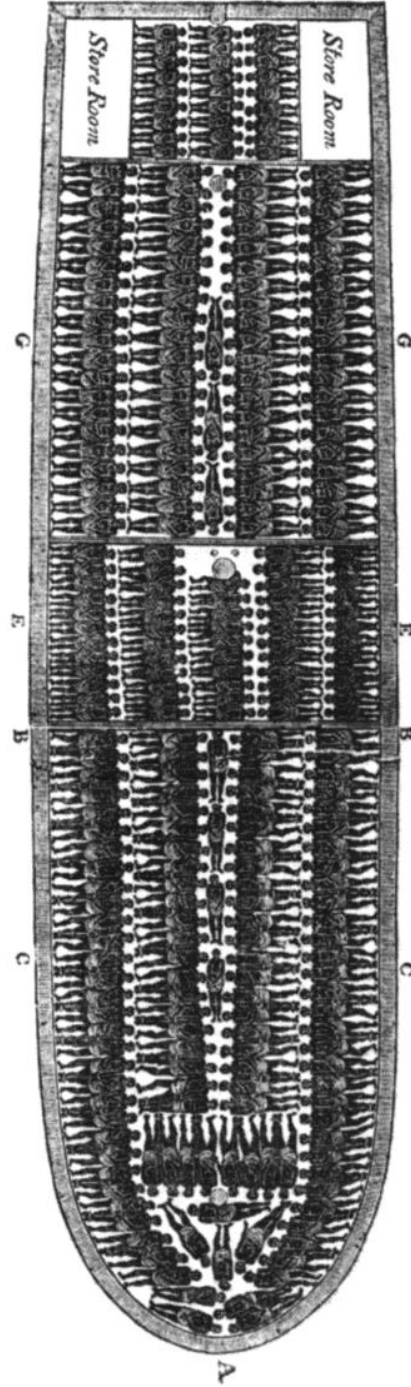
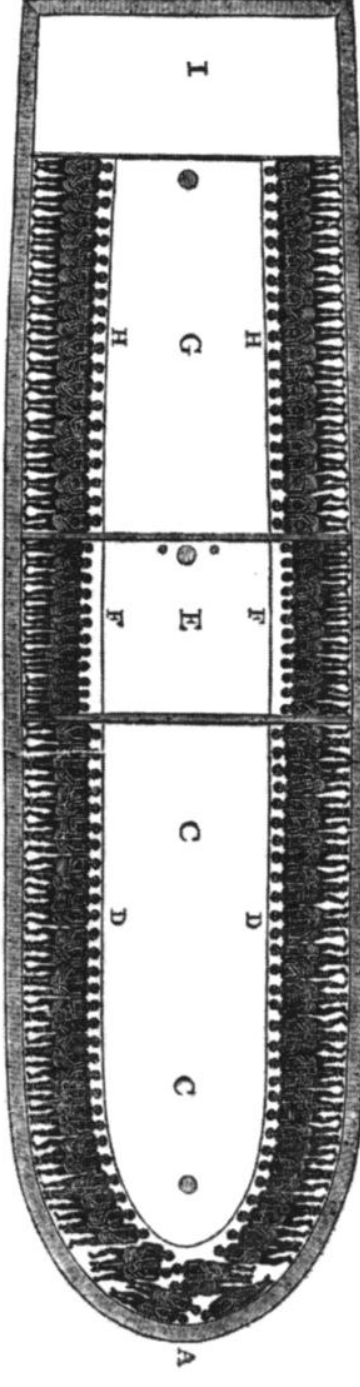

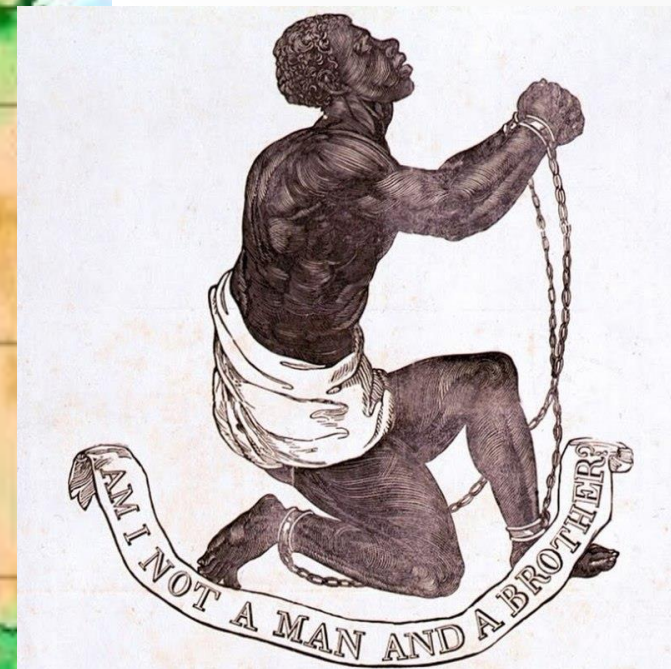
FIG. V. A

SVENSK SLAVHANDEL

Svensk slavhandel bedrevs framför allt under tre perioder; först under vikingatid och äldre medeltid, sedan en period under stormaktstiden 1650–1663, till sist en period under och efter den gustavianska tiden, från 1784 till 1847. Slaveri och slavhandel förbjöds i Sverige år 1335. Svenska skepp utanför det egentliga Sverige deltog från 1600-talet och framåt i den transatlantiska slavhandeln. I praktiken legaliserades slavhandel utanför Sveriges gränser när Sverige skaffade sig handelsstationer i Afrika (Cabo Corso) år 1650 samt i Karibien (Svenska S:t Barthélemy) år 1784. Sverige höll även avtal med England och Nederländerna angående slavhandel, och några svenska fartyg deltog i triangelhandeln. Mellan 1784 och 1878, ägde den svenska kronan ön Saint-Barthélemy i Karibien där slaveri förekom.

Triangelhandelns rutt Västafrika, Karibien och New England

ÅR 1784 KÖPTE GUSTAV III ÖN

År 1784 köpte Gustav III den lilla västindiska ön Saint-Barthélemy av Frankrike. Ön, som är ungefär lika stor som Gotska sandön, hade redan koloniserats av fransmännen. I den nya kolonin bedrevs svensk och internationell slavimport och handel med slavar från Afrika. Enligt kartläggningar av den transatlantiska slavhandeln utgjorde Saint-Barthélemy aldrig någon av de större slavhamnarna inom den transatlantiska slavhandeln. Vid den tiden hade Frankrike problem med att transportera de slavar som behövdes för kolonierna i området. Sverige skulle kunna försöka att exportera ett bestämt antal slavar till de franska kolonierna i området varje år. Saint-Barthélemy saknade förutsättningar för jordbruk, men ön hade förutsättningar för en naturlig hamn. För att få köpet av ön att gå runt, var det nödvändigt att inrikta den på handel. Den svenska generalkonsuln i den franska staden L'Orient, Simon Bérard rekommenderade att ön skulle göras till ett frihandelsområde.

100

Veronica sub Hebelströmiana. Aethal.
mit dem unthätigsten Stempel des Reichs.

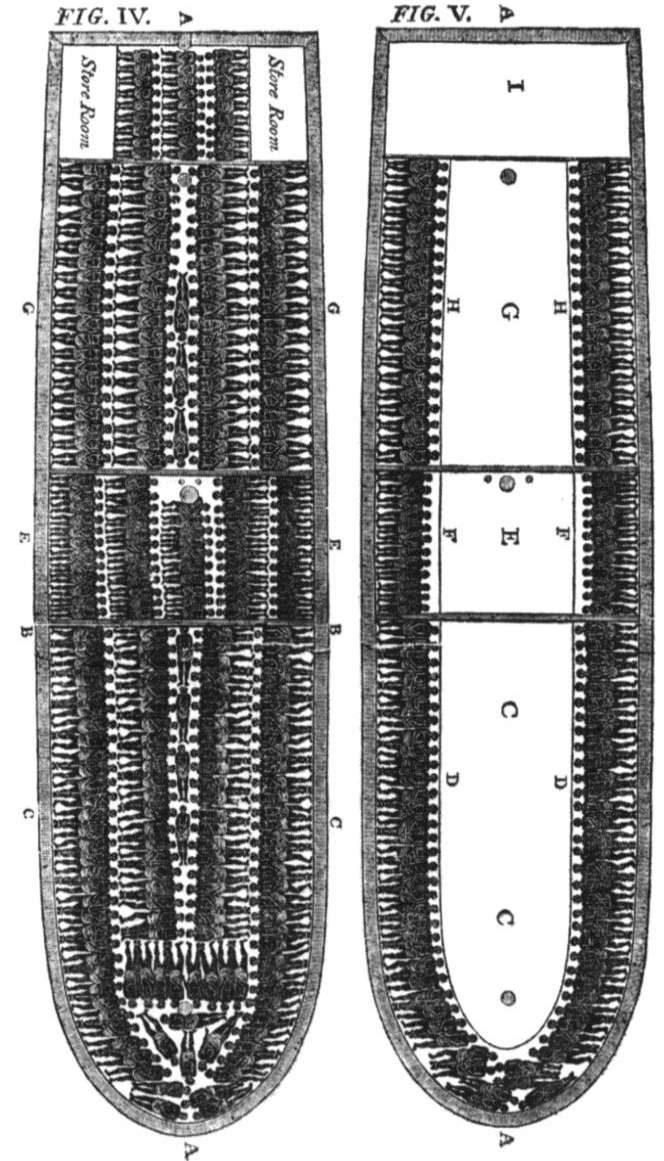
Blagovest

1. <i>Pravoslavie</i>	A. <i>Pravoslavie</i>
2. <i>Pravoslavie</i>	B. <i>Pravoslavie</i>
3. <i>Pravoslavie</i>	C. <i>Pravoslavie</i>
4. <i>Pravoslavie</i>	D. <i>Pravoslavie</i>
5. <i>Pravoslavie</i>	E. <i>Pravoslavie</i>
6. <i>Pravoslavie</i>	F. <i>Pravoslavie</i>
7. <i>Pravoslavie</i>	G. <i>Pravoslavie</i>
8. <i>Pravoslavie</i>	H. <i>Pravoslavie</i>
9. <i>Pravoslavie</i>	I. <i>Pravoslavie</i>
10. <i>Pravoslavie</i>	J. <i>Pravoslavie</i>
11. <i>Pravoslavie</i>	K. <i>Pravoslavie</i>
12. <i>Pravoslavie</i>	L. <i>Pravoslavie</i>
13. <i>Pravoslavie</i>	M. <i>Pravoslavie</i>
14. <i>Pravoslavie</i>	N. <i>Pravoslavie</i>
15. <i>Pravoslavie</i>	O. <i>Pravoslavie</i>
16. <i>Pravoslavie</i>	P. <i>Pravoslavie</i>
17. <i>Pravoslavie</i>	Q. <i>Pravoslavie</i>
18. <i>Pravoslavie</i>	R. <i>Pravoslavie</i>
19. <i>Pravoslavie</i>	S. <i>Pravoslavie</i>
20. <i>Pravoslavie</i>	T. <i>Pravoslavie</i>
21. <i>Pravoslavie</i>	U. <i>Pravoslavie</i>
22. <i>Pravoslavie</i>	V. <i>Pravoslavie</i>
23. <i>Pravoslavie</i>	W. <i>Pravoslavie</i>
24. <i>Pravoslavie</i>	X. <i>Pravoslavie</i>
25. <i>Pravoslavie</i>	Y. <i>Pravoslavie</i>
26. <i>Pravoslavie</i>	Z. <i>Pravoslavie</i>

På S:t Barthélemy talades engelska och franska, endast några procent av öns befolkning var svensk. På ön användes aldrig svensk valuta. Tidningarna som publicerades på ön var engelska och franska. Öns lagar skrevs på franska eller engelska. Alla afrikaner på ön var inte slavar, år 1819 bodde 4 587 personer på ön, av dessa var 2 849 färgade och av dessa var 2 033 registrerade som slavar, alltså cirka 71 procent.

Teckning som sägs visa hur slavar lastades på ett brittiskt slavskepp. Teckningen publicerades av den svenske slaverimotståndaren Carl Bernard Wadström år 1794. Under lite mer än ett år, mellan 19 mars 1801 och 10 juli 1802, befann sig Saint Barthélemy utanför svenskt styre. Då var det engelsmännen som hade hand om ön, till följd av Napoleonkrigen.

LOUIS DE GEER STARTADE OCH DREV AFRIKANSKA KOMPANIET.

Slavhandel via Cabo Corso, 1650–1663

Den nederlandsfödde industripionjären Louis De Geer och drottning Kristina tog initiativ till den period av svensk slavhandel, som inleddes 1650. Louis De Geer, startade ett svensktregistrerat företag, Afrikanska kompaniet, som öppnade handelsstationer längs den västafrikanska kusten. En koloni, Cabo Corso, grundades 1650 i nuvarande Ghana. Danska och nederländska fort togs över för att försvara handelsstationerna. Från att varit främst tyskt och nederländskt blev kompaniet främst svenskt år 1654. Ett nederländskt fort byggdes ut och namngavs Carolusborg efter Karl X Gustav. Fortet användes vid slavhandel även under den svenska förvaltningen, men inte huvudsakligen av svenska skepp. Kolonin kapades 1658 av Danmark och fram till 1660 var den en dansk koloni. År 1663 togs Cabo Corso över av nederländarna, därefter engelsmännen.

SVENSK SLAVHANDEL

Slavhandeln började avskaffas inom Sveriges utomeuropeiska besittningar från år 1813. Därefter följde successiva lagskärpningar mot slavhandel och slaveri tills de sista återstående slaverna, totalt 595 personer, friköptes den 9 oktober 1847. Mellan 10 och 50 transporter genomförda av svenskregistrerade skepp är kända, beroende på källa och definition, det vill säga mellan 0,02 procent och 0,1 procent av de transatlantiska slavtransporterna. Sverige var en aktör som andra på området om än i mindre skala än huvudaktörerna Portugal / Brasilien, Storbritannien, Frankrike, Spanien / Uruguay, Nederländerna, USA och Danmark. Sverige spelade även en viktig indirekt roll som huvudexportör till de brittiska slavhandelsstäderna av det så kallade voyage-järn som användes som valuta när slavar köptes.

SVENSKA SLAVHANDELNS OMFATTNING

Enligt den svenska regeringen förekom cirka 50 svenska slavskeppstransporter mellan 1600- och 1800-talet. I jämförelse har forskare vid Emory University identifierat totalt 34 941 slavtransporter över Atlanten i den hittills mest detaljerade kartläggningen av handeln. I denna databas finns tio stycken resor där skeppet är registrerat som svenskt. Vid fyra av dessa resor finns en registrering om att skeppet är konstruerat i Sverige. Om 50 stycken slavtransporter genomfördes av svenska skepp, så utgjorde därmed de svenska slavtransporterna 0,14 % av samtliga transporter. Om 10 stycken slavtransporter utfördes av svenska skepp, utgjorde de svenska transporterna 0,2 promille av samtliga slavtransporter. Andelen slavtransporter som utfördes av Sverige är så liten att den inte redovisas separat i forskningsprojektets egna sammanställningar över den transatlantiska slavhandeln.

SVENSK SLAVHANDEL

Det finns inga belägg för att slavar har använts som typisk slavarbetskraft efter 1335; de slavar som förts till Sverige av resande stormän fungerade mer som en statussymbol hos högadeln.

Flertalet svarta slavar köptes utomlands under 1500-1800-talet och var officiellt fria i Sverige, men användes vid hoven och krigsmakten. Det kanske mest kända exemplen på sådana personer är Gustav Badin och Antoine Zamore. Två andra var "moriaskan Daphne" som döptes i juni 1783, samt "morianen" Wicto (eller Pluto) i januari 1785 (den senare sades vara från Indien), båda i Björkö församling i Småland. Och några år före detta angavs tre indianer ha blivit döpta i närvaro av adel och allmänhet.

Mellan cirka 1650 och 1850 fanns det svenska tjänstemän och affärsmän som arbetat i Sveriges kolonier i Västafrika och Västindien, och som sedan fört slavar med sig tillbaka till Sverige. Ett sådant fall finns beskrivet av journalisten Göran Skytte. Den svenske prästen Lönner var i tjänst på ön Saint-Barthélemy i Västindien på 1800-talet. När han reste hem för att bli präst i Hudiksvall tog han med sig två slavbarn tillbaks. De två slavbarnen överlevde inte kylan i Sverige.

GUSTAV BADIN

Adolf Ludvig Gustav Fredrik Albert Badin, född cirka 1747, död den 16 mars 1822, var en svensk hovtjänare (Kammermohr), ursprungligen slav och senare fosterson och betjänt hos drottning Lovisa Ulrika. Han hette ursprungligen Couchi, men kallades "Badin" (gyckelmakare, en som talar tok; se badinage, skämt, gyckel i SAOB).

ANTOINE ZAMORE

Antoine Zamore alias Charles Antoine Francois "La Fleur" Zamore, född cirka 1736, död 1814, var en svensk hovtjänare (kammermohr). Han har i modern tid uppmärksammas som en av Sveriges första mer väldokumenterade personer av afrikanskt ursprung och är föremål för en släktförening.

Han ingick i hertig Karls hov. Zamore fick 1784 tjänst som pukslagare i Hertig Carls livregemente till häst tillsammans med morianerna Robert Spirman och Carl Gustav Abrahamsson alias Richard Abramsson (omkring 1760–1838), vilka båda fick börja som ryttare.

https://sv.wikipedia.org/wiki/Morian#/media/Fil:Ulriksdal_Mohr_1.jpg

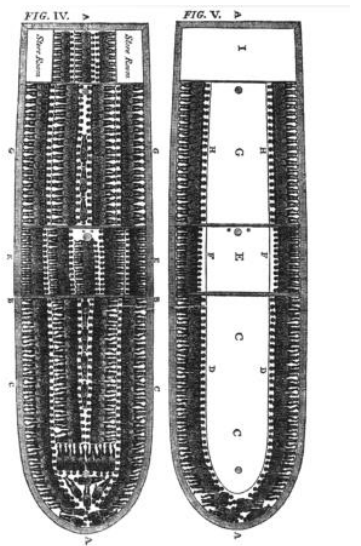
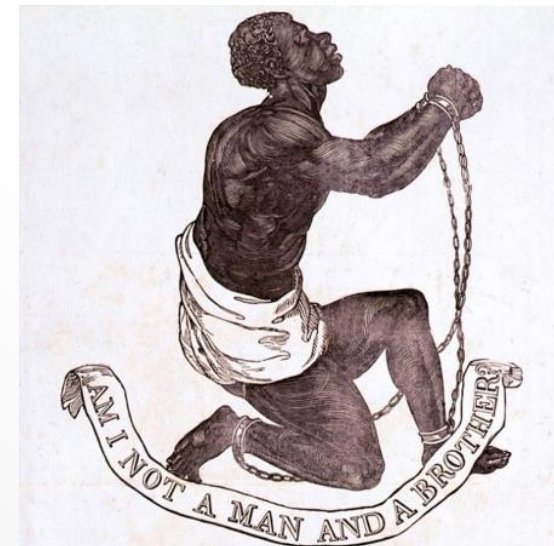
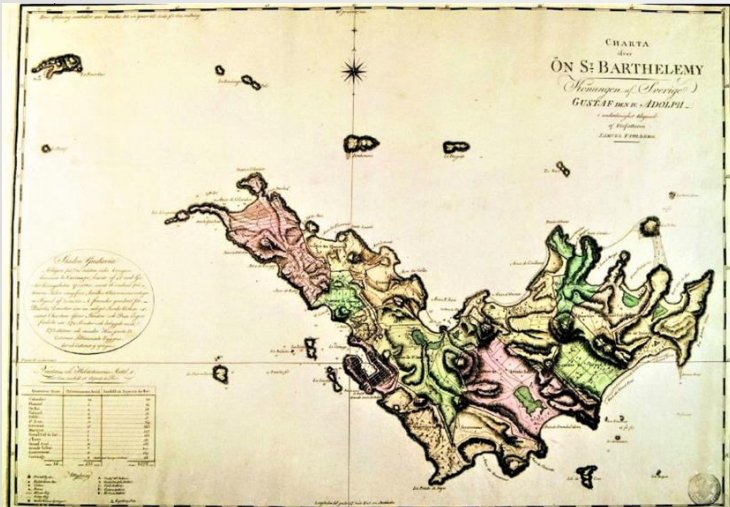
**Morian vid
Morianbron,
Ulriksdals slott.**

Morian

är ett äldre ord för svarthyad afrikan (jämför neger), samt andra mörkhyade personer. Uttrycket är känt i svenskan sedan 1500-talet. På vikinga- och medeltiden användes uttrycket "blåman", morian eller mor

LAGAR

Enligt Sjöhistoriska museet blev lagarna inte mildare med åren, vilket samtida beskrivningar av piskningar gett uttryck för: "...varje slag smäller som ett pistolskott och stora skinn- samt köttstycken följa ofta med ifrån kroppen." Lagarna för slavar skrevs av guvernören Pehr Herman von Rosenstein år 1787 och var menade att kuva dessa även med hjälp av piskning, halsjärn och brännmärkning. Upp till 29 piskrapp fick delas ut av slavägaren själv, men straff därutöver var bödelns uppgift. Gravida kvinnor skulle piskas liggande på marken med en grop utgrävd för magen. Straffet för slavar som slog tillbaks mot sin ägare eller dennes familj var döden.

Uppsalaforskaren Anders Sparrman var en svensk abolitionist, och verkade för att alla länders slavhandel skulle förbjudas.

Anders Sparrman var son till prosten och kyrkoherden Erik Sparrman och Brita Högbom, och härstammade på fädernet från flera prästsläkter i Hälsingland. Sparrman, som var lärjunge till Linné, fick sin utbildning vid Uppsala universitet. År 1765 följde han med en expedition till Kina som skeppsläkare. Två år senare återvände han och beskrev de djur och växter han funnit i Iter in Chinam – Resa till Kina, som utgavs 1768. År 1772 anslöt han sig till James Cooks andra resa och forskade i Australien, Oceanien och Sydamerika. På Linnés rekommendation reste han 1772 till södra Afrika där han studerade naturlivet och befolkningen. År 1787 deltog han i en resa till Västafrika.

Wadström på Nordiska museets dubbelporträtt med honom, och den afrikanske prinsen Peter Panah. Målning från 1789 av Carl Fredrik von Breda.

Tillsammans med professor Anders Sparrman och överste löjtnant Carl Axel Arrhenius reste han på kunglig bekostnad 1787–1788, till Afrikas västkust för att uppsöka en lämplig ort för anläggning av svenska kolonier för frigivna slavar. Kolonin grundades och administrerades av det svenska Sierra Leonesällskapet där man på försök införde jämlikhetsteorierna 1791.

Carl Bernhard Philonegros Wadström, född 19 april 1746 i Stockholm, död 6 april 1799 i Versailles, var en svensk assessor, nationalekonom, skriftställare, tecknare, målare och slaveriabolitionist.